

§ 31 Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter**Beslut**

1. Stadsdelsnämnden beslutar att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Ärendet

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1./157-2018.

Remissen föreslår att Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter ersätter åtgärdsplanen från 2010.

Förvaltningen tycker att det är bra att ansvaret mellan stadens olika nämnder vad gäller nationella minoriteters rättigheter tydliggörs. Arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter kan vara svårt att mäta och följa upp. Förvaltningen ser därför mycket positivt på förslaget att nämnderna ska redovisa arbetet i stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi (ILS).

Beslutsgång

Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar på förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Särskilt uttalande

Ordförande Lorena Delgado (V) anmäler för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga.

Bilaga

Särskilt uttalande Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Bilaga: Särskilt uttalande Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Skärholmens stadsdelsnämnd 2018-04-19

Salar Rashid m.fl. (S)
Lorena Delgado m.fl. (V)
Sara Grolander m.fl. (Mp)

Dnr.1.5.1./157-2018

Svar på remissen ”Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter”.**Särskilt uttalande**

Vi i majoriteten ser det som positivt att Stockholms stad visar att de tar frågan om de nationella minoriteterna och deras rättigheter på allvar. Som framgår av remissen innebär att göra det bland annat att värna nationella minoriteters rätt till förskola på sitt språk, något som faller inom stadsdelarnas ansvarsområde.

I Sverige har vi idag fem minoriteter. För att en grupp ska räknas som minoritet i Sverige krävs att de uppfyller fyra kriterier; att det är en grupp med en uttalad samhörighet, att den har en religiös, språklig, traditionell eller kulturell särart, att den har en uttalad vilja att behålla sin identitet, samt att den ska ha historiska eller långvariga band till Sverige.

Sverigefinnarna har exempelvis sin historiska förankring i Sverige i och med att Finland var en del av det svenska konungariket ifrån 1100-talet fram tills dess att Sverige förlorade Finland till Ryssland år 1809. Sedan dess har det tillkommit både krigsbarn, under andra världskriget, och arbetskraftsinvandrare under 50-, 60- och 70-talet.

De tre territoriellt bundna språken har ett förstärkt skydd inom så kallade förvaltningsområden. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska språket. I staden finns idag fyra helt tvåspråkiga förskolor och fyra förskolor med tvåspråkig avdelning. Med en helt tvåspråkig förskola avses här en förskola där samtliga avdelningar bedriver sin verksamhet på

finska och där all personal talar både finska och svenska. En förskola med tvåspråkig avdelning är istället en i huvudsak svenskspråkig förskola som inrymmer en, eller någon enstaka, avdelning på vilken verksamheten bedrivs på finska av tvåspråkig personal.

Fördelen med de helt tvåspråkiga förskolorna är den höga kvalitet på språkundervisning som blir möjlig då barnen ständigt är omgivna av det finska språket. En helt finskspråkig miljö leder till att barnen i större utsträckning även leker på finska med varandra då de har ”fri lek”, vilket gynnar deras språkutveckling. Föräldrar är ofta beredda att resa långt för att deras barn ska få tillgång till en språkundervisning av så pass hög kvalitet och upptagningsområdena är långt större än de enskilda stadsdelarna där förskolorna befinner sig. Inte sällan har de även förskolebarn hos sig boendes i andra kommuner. I de flesta stadsdelar i Stockholm finns dock inte tillräckligt underlag för att fylla en helt tvåspråkig förskola. Trots att dessa förskolor är väldigt eftertraktade är det alltså inte realistiskt att det skulle finnas en sådan i varje stadsdel. Av de fyra helt tvåspråkiga förskolorna ligger också tre centralt belägna i Stockholm, vilket förenklar resor för föräldrar som pendlar längre bort ifrån.

Häri ligger fördelen med de förskolor som inrymmer tvåspråkiga avdelningar. Möjligheten att få ihop ett tillräckligt underlag för att skapa åtminstone en avdelning med finskspråkig verksamhet är större och detta ökar tillgängligheten och leder till att även föräldrar som inte kan eller vill pendla långt får tillgång till finskspråkig förskoleverksamhet för sina barn. Nackdelen är istället att den ofta svenskspråkiga miljön som barnen befinner sig i riskerar att hämma deras språkutveckling. Är verksamheten utformad som en tvåspråkig avdelning på en i övrigt svenskspråkig förskola riskerar interaktionen med de barn som inte talar finska, exempelvis ute på förskolegården, att leda till att de finskspråkiga barnen talar svenska i dessa sammanhang och sedan tar med sig svenskan in på avdelningarna i sin fria lek där. Det finskspråkiga inslaget av deras undervisning består då i huvudsak av den mer styrda verksamheten som personalen

på förskolan står för. Det kan även finnas en risk att vid sjukdom frestas att ta in personal ifrån de svenskspråkiga avdelningarna till de tvåspråkiga för att stärka upp, vilket ytterligare riskerar att förstärka tendensen bland barnen att använda sig av svenskan på bekostnad av finskan.

Denna skillnad i kvalitet på språkundervisningen behöver inte påverka de barn som har en stark förankring i finska språket med sig hemifrån. Det kan däremot drabba de barn som har föräldrar vars egna språkkunskaper är svagare. Det är därför viktigt att tillse att den variation i utbudet av finskspråkig förskoleverksamhet som finns idag, med dess blandning av ofta mer centralt belägna helt tvåspråkiga förskolor och de geografiskt mer utspridda tvåspråkiga avdelningarna, kvarstår. Detta är dock inte något som en enskild stadsdelsförvaltning kan ansvara för då denna enbart ansvarar för förskoleverksamheten inom den egna stadsdelen. Därför riskerar även denna aspekt att falla bort i de remissvar som inkommer ifrån de olika stadsdelsnämnderna. Det framgår inte heller av remissen vilka som skulle kunna tänkas ha ett mer övergripande ansvar för att tillse variationen i utbudet riktat mot de sverigefinska förskolebarnen. Kommunstyrelsen har dock en samordnande funktion vad gäller de nationella minoriteternas rättigheter i staden och ett sådant ansvar skulle därför kunna tänkas höra hemma där.